

УДК 336.32

*Турченко Марина Михайлівна,
старший викладач, керівник Навчального банку
Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Механізм забезпечення економічної безпеки банківської установи в умовах євроінтеграції має вирішальне значення для досягнення стабільної та процвітаючої банківської системи, здатної підтримувати економічне зростання та розвиток, як в Україні так і в Європі.

Банківська галузь відіграє життєво важливу роль в українській економіці, надаючи фінансові послуги та виступаючи посередником між вкладниками та позичальниками. Однак банківська галузь наражається на різноманітні ризики, які можуть загрожувати фінансовій стабільності та підривати довіру населення. Для подолання цих ризиків необхідно запроваджувати ефективні механізми, які сприятимуть економічній безпеці, забезпеченню надійності банківської галузі та сприятимуть економічному зростанню і розвитку України.

Ефективне регулювання є важливим механізмом забезпечення економічної безпеки банківської установи в умовах євроінтеграції. Регуляторна база встановлює правила та стандарти, які визначають поведінку банків, зменшують системні ризики та запобігають фінансовим кризам. Ефективні регуляторні рамки повинні бути гармонізовані по всьому Європейському Союзу (ЄС) для забезпечення рівних правил гри та запобігання регуляторному арбітражу. Гармонізована регуляторна база також має бути заснована на

оцінці ризиків, орієнтована на перспективу та адаптована до мінливих ринкових умов. Регуляторні органи повинні бути незалежними, прозорими та підзвітними, щоб забезпечити довіру громадськості.

Належне корпоративне управління є ще одним важливим механізмом забезпечення економічної безпеки банківської установи в контексті європейської інтеграції. Структури корпоративного управління повинні сприяти підзвітності, прозорості та відповідальному прийняттю рішень. Ефективна практика корпоративного управління гарантує, що банки діють відповідно до своїх цілей, інтересів зацікавлених сторін та регуляторних вимог. Ефективна практика корпоративного управління також гарантує, що банки ефективно управляють ризиками, підтримують надійний внутрішній контроль та запобігають конфліктам інтересів. Гармонізована практика корпоративного управління в ЄС може сприяти створенню рівних правил гри та запобігати регуляторному арбітражу.

Ефективне управління ризиками є ще одним важливим механізмом забезпечення економічної безпеки банківської установи в умовах європейської інтеграції. Банки наражаються на різні ризики, включаючи кредитний ризик, ринковий ризик, ризик ліквідності, операційний ризик та ризик втрати репутації. Ефективна практика управління ризиками передбачає виявлення, оцінку та управління цими ризиками шляхом використання сучасних інструментів та систем управління ризиками. Практики управління ризиками мають бути інтегровані в бізнес-стратегії банків, процеси прийняття рішень та структури управління. Гармонізована практика управління ризиками в ЄС може сприяти створенню рівних умов та запобігти регуляторному арбітражу.

Надійна фінансова звітність та прозорість також є важливими механізмами забезпечення економічної безпеки банківської установи в контексті європейської інтеграції. Банки повинні розкривати точну, достовірну та своєчасну

фінансову інформацію своїм стейкхолдерам, включаючи регуляторів, інвесторів та громадськість. Прозора фінансова звітність допомагає запобігти шахрайським діям, зміцнює довіру громадськості та сприяє прийняттю обґрунтованих рішень. Гармонізовані стандарти фінансової звітності в ЄС можуть сприяти створенню рівних правил гри та запобігати регуляторному арбітражу. Ще одним пріоритетом для банківської галузі України має стати підвищення ефективності заходів належної перевірки клієнтів. Належна перевірка клієнтів (НПК) має вирішальне значення для виявлення та зменшення ризиків, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а фінансові установи повинні здійснювати заходи НПК ретельно та на основі оцінки ризиків. Органи влади повинні забезпечити доступ фінансових установ до надійної та актуальної інформації про клієнтів, бенефіціарних власників, мету та характер ділових відносин. Органи влади також повинні надавати рекомендації та проводити навчання для фінансових установ з метою покращення їхнього розуміння ризиків, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Українська влада також повинна визначити пріоритетом впровадження ефективних заходів для боротьби з фінансуванням тероризму. Це включає посилення співпраці та обміну інформацією з міжнародними органами та іншими юрисдикціями з метою виявлення та запобігання фінансуванню тероризму. Влада також повинна вжити заходів для виявлення та заморожування терористичних активів, включаючи створення переліку осіб та організацій, визначених як терористичні. Насамкінець, українській владі слід визначити пріоритетом впровадження ефективних заходів у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму для зміцнення фінансової системи країни. Пріоритети включають створення міцної правової та інституційної бази, підвищення ефективності заходів НПК, боротьбу з фінансуванням

тероризму та посилення внутрішніх механізмів координації та співпраці. Визначивши пріоритетність цих заходів, Україна може підвищити цілісність та стабільність своєї фінансової системи, що сприятиме економічному зростанню та розвитку країни.

Нарешті, технології можуть бути використані як ефективний механізм забезпечення економічної безпеки банківської установи в умовах європейської інтеграції. Нові технології, такі як штучний інтелект, блокчейн та аналітика великих даних, можуть допомогти банкам управляти ризиками, підвищити операційну ефективність та покращити якість обслуговування клієнтів. Однак використання технологій має супроводжуватися відповідною нормативно-правовою базою, що забезпечує конфіденційність, безпеку та цілісність даних. Гармонізована регуляторна база в ЄС може сприяти створенню рівних правил гри та запобігти регуляторному арбітражу.

Отже, забезпечення економічної безпеки банківської установи в умовах євроінтеграції потребує ефективних механізмів, які сприятимуть фінансовій стабільності та забезпеченню надійності банківської галузі. Гармонізована нормативно-правова база, надійне корпоративне управління, ефективне управління ризиками, надійна фінансова звітність та прозорість, а також використання технологій - все це є важливими механізмами, які можуть допомогти досягти цих цілей. Україна досягла значного прогресу у впровадженні цих механізмів, але необхідні подальші зусилля для гармонізації її регуляторної бази з ЄС та посилення її технологічних можливостей.

Література:

1. Національний банк України. (грудень 2022). Звіт про фінансову стабільність. URL: [https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansoviy-sektor-stiykiy-ta-prodovjuje-pratsyuvati-bezperedivno-](https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansoviy-sektor-stiykiy-ta-prodovjuje-pratsyuvati-bezperedivno)

[popri-posilennya-rizikiv--zvit-pro-finansovu-stabilnist](#)

2. Урядовий портал. (2020). Реформа та розвиток фінансового сектору. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/reforma-ta-rozvitok-finansovogo-sektoru>

3. Державна служба фінансового моніторингу України. Методичні рекомендації з організації фінансового моніторингу. URL: https://fiu.gov.ua/pages/finansovii_monitorint/bmetodologija/rekomendaci/metodiczni-rekomendaci-z-organizaci-finansovogo-monitoringu

УДК 338.2 : 339

Котелевець Марина Миколаївна,
аспірантка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Світова фінансова криза, глобальна нестабільність, воєнні дії та інтеграція України до європейського економічного простору посилюють актуальність дослідження проблематики забезпечення економічної безпеки держави. Задля забезпечення стійкості та конкурентоспроможності національної економіки в сучасних умовах невизначеності детального аналізу потребують загрози економічній безпеці держави.

Критичний стан переважної більшості складових економічної безпеки України свідчить про наявність системних загроз для економічної безпеки у різних сферах [1], серед яких: низький технічний рівень більшості галузей, критичний стан виробничих фондів капіталу, високі витрати виробництва, низька якість продукції та інші [2].